

Dr. Strausz László emlékezete* 1901–1988

Németh Gusztáv**

Dr. Strausz László

Siófokon 1988. június 21-én távozott az élők sorából a PAPP Simon keze alatt felnőtt magyar kőolajkutató gárda egyik kiváló képviselője, STRAUZ László geológus, sztratigráfus, Társulatunk tiszteleti tagja. Siófokon helyezték örök nyugalomra. Azok közé tartozott, akik kiemelkedtek az átlagból és szívós munkával tettek szert igen széles körű szakmai ismeretekre, s váltak a földtudományok nagy elhivatottságú, a szakmai közvélemény által elismert művelőivé.

Az ilyen határozott szakmai arculatú kolléga halálával kapcsolatban önkéntelenül ébred a megemlékezésben az a gondolat, hogy milyen nagy úr tá-

* Elhangzott a Társulat közgyűlésén, 1989. III. 22-én.

** 8800 Nagykanizsa, Berzsenyi u. 14/B.

madt az elhunyt nyomában. Újból rá kell döbbernünk arra, hogy a túlnyomórészt kimondottan átlag feletti, karakterisztikus, iskola-teremtő szakember-egyénségekként ismert nagy elődeink szinte már teljes egészében eltávoztak közülünk, s nyomukban nem „választódtak ki” hasonló formátumú pályatársak! Talán nem jól működik ma nálunk a tehetséges, rátermett szakemberek „természetes kiválogatódásának” mechanizmusa? Vagy a tudományok fejlődésének speciális tendenciái befolyásolják ezt a jelenséget? — Elgondolkodtató kérdések!

STRAUSZ László Budapesten született 1901. november 1-jén. Atyja STRAUZ Hermann műegyetemi tanár volt, anyja PARRAGH Ottilia, középiskolai tanárnak volt a lánya. Elemi iskolai és gimnáziumi tanulmányainak elvégzése után, 1920 és 1924 között a Budapesti Tudományegyetemen természetrajz-földrajz szakon tanult, miközben az Eötvös Kollégium tagja volt. 1924-ben geológiából kitiűntetéssel doktorált. Első munkahelye a Pécs-baranyai Kőszénbánya Rt, ahol 1923 nyarán mint havidíjas geológus dolgozott. 1925—1927 között két évet töltött ösztöndíjasként a berlini Collegium Hungaricumban. Rövidebb tanulmányúton járt Londonban 1926-ban, majd Párizsban 1928-ban.

Mivel geológusi állást nem kapott, 1928-ban megszerezte a középiskolai tanári oklevelet és 1929—1930-ban a budapesti Gyakorló Középiskolában (Minta-gimnáziumban) a földrajz tanára lett. A tanítványait materialista, antiszovinizta szellemben tanította, s ezért a jobboldali beállítottságú tanárjelöltek hajszát indítottak ellene. 1930-ban tanári állásából elbocsátották. Böck Hugónak, a Magyar Királyi Földtani Intézet felviágosult szellemű igazgatójának köszönhetette, hogy geológusi munkakörben tudott elhelyezkedni: 1931 és 1933 nyarán ideiglenes megbízással térképező geológusként dolgozott. 1933. szeptember 2-ától az EUROGASCO (European Gas and Electric Company), majd 1938-tól a MAORT (Magyar—Amerikai Olajipari Részvénytársaság) és jogutódai alkalmazásában tevékenykedett, mint kőolajkutató és kőzetanyagvizsgáló geológus. Utolsó munkahelye a Magyar Szénhidrogénipari Kutató-Fejlesztő Intézet (SZKFI) Geológiai Vizsgáló Főosztálya volt.

STRAUSZ László egész életművében meghatározó szerepet játszott a sztratigráfia. Végtelen elhivatottsággal, túlzás nélkül mondhatjuk, hogy szakmai megszállottsággal végezte a hazai (főleg dunántúli) harmadidőszaki — elsősorban a neogén, de később nem kis mértékben a paleogén — réteggösszletek felszíni kibúvásainak, illetve kutatófúrásokban feltárt rétegsorainak rendkívül precíz biosztratigráfiai vizsgálatát, különös tekintettel a rétegekbe zárt puhatestűek (kagylók és csigák) maradványainak paleoökológiai, faciológiai szerepére. Nagy jelentőséget tulajdonított a fáciesvizsgálatoknak. Egyik „vitairatában” így ír: „Mikor utóbb két éves berlini tartózkodásom alatt láttam, hogy külföldön is milyen hézagok vannak a faciéstani kutatásokban, bátorságot vettem arra, hogy megírjam a geológiai irodalomban az első olyan könyvet, amely a faciéstant egészében és nem melléktemaként tárgyalja” (STRAUSZ L.: Geologische Fazieskunde, 1928). . . . „tiltakoztam az ellen, hogy . . . csak a jelent írtuk le, nem a múltat is, csak azt, hogy ma milyen az üledék, de nem azt, hogy egykor hol és mi módon ülepedett le. Ettől féltettem főleg a faciéstant, hogy így elsikkal a képződési viszonyok kutatása, ami pedig az egyszerű regisztrálás helyett . . . oknyomozóvá teheti a geológiát”. Nagyra értékelte a fáciesvizsgálatoknak a gyakorlati kutatómunkában betöltött szerepét: „A fáciesvizsgálatok ismerete nemcsak a helyes rétegtani párhuzamosításban szükséges, hanem az ásványolaj anyagközetének kutatásában is. A partközeli, erő-

sebben mozgó, jól „szellőztetett” vizeket ki kell zárni a valószínű anyagokzetek sorából, de általában azokat a részeket is, ahol sűrűn (időben vagy térben közel egymás mellett) jelentős fáciesváltozások voltak”. A faciológia és a tektonika kapcsolatát igen jól látta: „Van... olyan eset is, amikor kutatófúrásokban tektonikai következtetésekhez is a fáciestani megállapítások segítenek.”

Szakmai, tudományos tevékenységének nagyon érdekes vonása az, hogy az alkalmazott sztratigráfia egyik fontos területén, a szedimentológiában is maradandót alkotott: több éven át végezte végtelen szorgalommal a Dunántúl délnyugati, nyugati és középső területeire kiterjedően a levantei és pleisztocén kavicsok koptatottságának, gömbölyítettségének a vizsgálatát — a SZÁRNYEKY-féle kavicsvizsgáló módszer, az ún. cpv-módszer segítségével, — és ezek alapján fontos ősföldrajzi és tektonikai következtetésekre jutott:

- „A levantikumban . . . Rábavölgy nem volt, hanem az Írottkőtől Zajk környékéig (valószínűleg az akkori Muravölgyig) általános déli lejtő húzódott. . .”
- „A gyűrődések az olajvidéken még a levantikumban is tartottak, s a kavicsot elterelték az antiklinálisckról” (Budafa, Lovászi).
- „A levantikum után a mai Zala-völgy körül keletkezett törés mentén az innen északra eső rész lesüllyedt, s itt keresztelte most az ópleisztocén Rába az eddigi É—D-i folyásirányt.”
- „Az ópleisztocén után a mai Rába-völgytől É-ra lévő rész tovább süllyedt.”
- „A mai Mura-völgy mentén egészen fiatal süllyedés is valószínű.”

Korrekt, önkritikus felfogására jellemző az a mód, ahogyan megvilágította azt, hogy hogyan váltzott a kavics-üledékekkel kapcsolatos szemlélete:

- „A kavicsokat legtöbb geológus, s köztük mindenestre magam is úgy tekintettük, mint egy-egy terület geológiai vizsgálatának akadályát. . .”
- „Ebben a szemlemben a dunántúli kavicsok tanulmányozását a MAORT-felvételek során is meglehetősen elhanyagoltuk, mindaddig, amíg 1940-ben azt figyeltem meg, hogy a hahóti, budafai és lovászi szerkezeteken hiányoznak a kavicsok — mintegy körülrajzolják a gyűrődések helyét.”

A gyakorlati orientáltságú tudós szakemberre jellemző módon azonnal rávilágított szedimentológiai vizsgálatainak várható gyakorlati jelentőségére:

- „Az olajtartó gyűrődések és a kavicsok elterjedésének feltételezett viszonya az olajkutatás szempontjából komoly jelentőséggel bírhatott, s ezért a MAORT vezetősége szükségesnek tartotta az itteni kavicsok összefüggő tanulmányozását.” Nagyon valószínű, hogy STRAUSZ L. véleményére alapozva.

A rétegtani nevezéktan kérdéseivel számos publikációjában foglalkozott. Harcolt a fölösleges nevek, nem létező időkeretek elképzelése ellen, és hangsúlyozta ezek negatív hatását a hasznosítható nyersanyagok kutatásában: „Ha valamilyen nevezéktani szimmetria elérése céljából nemlétező időkeretet csinálunk, akkor a valósággal ellenkező réteg-egymásutánokat képzelünk el, s a kiaknázandó anyagokat esetleg egészen másutt fogjuk keresni, mint ahol vannak. Esetleg a nem létező emelet kedvéért diszkordanciát és üledékképződési hiányt erőltetünk olyan szintbe, ahol az olajképződés csak megszakítatlan, folyamatos üledékképződés mellett volt lehetséges.”

Munkássága szorosan kapcsolódott a hazai kőolaj- és földgázkutatásokhoz. A 30-as évek közepén indult intenzív kutató munkálatokban a MAORT geológusai — köztük STRAUSZ László — komoly szerepet játszottak. Felszíni geológiai térképezéssel egészítette ki a felszíni geofizikai kutatásokat, illetve a ku-

tatófúrások kőzetanyagainak igen alapos, részletes lito- és biosztratigráfiai vizsgálatával nagymértékben elősegítette a szénhidrogén-kutatás eredményességét, tudományos megalapozottságát. Részt vett a MAORT igen korszerű geológiai felügyeleti rendszerének kidolgozásában:

- a precíz, igényes fúrási-rétegvizsgálati megfigyelési-adatrögzítési rendszer megteremtésében, továbbá
- az alapjaiban még ma is használatos értékelési-adatfeldolgozási metodika bevezetésében (pl.: az átfúrt rétegsorok formációk szerinti tagolása, hidrodinamikai egységek elkülönítése, elektromos szelvények görbe-jellegeinek felhasználása a rétegtani egységek korrelációjára).

1947-ben BARNABÁS Kálmánnal közösen fontos összefoglaló munkát végzett: „A délnyugat-dunántúli pannonikum” címmel feldolgozta az addig összegyűjtött DNY-dunántúli fúrási adathalmazt, komplex módon, rétegtani, őslénytani, tektonikai és kőolajföldtani szempontból egyaránt. Sajnos, ez a munka (39.) nyomtatásban nem jelent meg, csak a nyomtatásra való előkészítésig jutott! A múlt e mulasztását helyrehozandó, rövidesen publikálja e folyóirat.

Szakirodalmi tevékenységét röviden a következőképpen lehet jellemezni: nyomtatásban megjelent nyolcvannál több cikke, tanulmánya, amelyek főleg a Földtani Közlönyben láttak napvilágot. Az Akadémiai Kiadó 1962-ben jelentette meg pompás kiállítású miocén csiga-határozóját „Magyarországi miocén-mediterrán csigák határozója” címmel (70), s ezt utóbb, nagyobb terjedelművel, németül is kiadta (73: 1966). Publikációi híven tükrözik szakmai tevékenységének az előzőekben vázolt fő területeit:

- a biosztratigráfia (főleg neogén, de paleogén is);
- a faciológia;
- a szedimentológia (kavicsvizsgálatok);
- az ősföldrajz-tektonika és
- a rétegtani nevezéktan témakörét.

Kiváló oktató-nevelő és szervező szakember volt. Lehetősége lett volna az egyetemi oktató munkában való részvételre is — több alkalommal hívták különböző egyetemi katedrákra — ezt azonban családi okokból (felesége krónikus betegsége) nem vállalta. A MAORT-nál részt vett a geológus középkaderek és a fűró mesterek képzésében ill. továbbképzésében és bekapcsolódott Társulatunk oktatási bizottságának munkájába is. Posztgraduális képzés keretében előadásokat tartott.

A II. világháború után munkáját a politikai vezetés is elismerte: legjelentősebb kitüntetése a Kossuth-díj (1953), amit a nagylengyeli olajmező felderítésében való részvételéért kapott.

Tudományos munkásságát méltányolták akkor, amikor megkapta a „földtani tudományok doktora” minősítést.

Társulatunk tiszteleti tagsággal ismerte el hazai és nemzetközi vonatkozásban egyaránt jelentős szakmai tevékenységét és a Társulatban végzett rendszeres, áldozatkéss munkáját. 1978-ban megkapta a társulati emlékgyűrűt.

Előttünk áll egy nagyon érdekes, eredményben gazdag, de küzdelmekkel is terhelt életpálya.

STRAUSZ László példája volt a gyakorlati élethez szorosan kapcsolódó tudós-
nak, a széles körű szakmai ismeretekkel, mély hivatástudattal rendelkező, el-
veihöz szilárdan ragaszkodó, rendkívüli vitakészségű szakembernek.

Emlékét megőrizzük!

Strausz László szakirodalmi munkássága

1. A csobánkai felső-eocén — Das Obereozän von Csobánka — Földtani Közöny LIII. 1923. pp. 43–48., 128–130.
2. Fácies tanulmány a tétényi lajtameszek — Über die Faziesverhältnisse der Tétényer Leithakalke — Földtani Közöny LIII. 1923. pp. 48–53., 130–133.
3. A bial micocén — Über das Miozän von Bia — Földtani Közöny LIII. 1923. pp. 53–58., 133–135.
4. Mecsekjánsói, Szopók és Mecsekpölcse környékének geológiája — Über die geologischen Verhältnisse der Gegend von Mecsekjánsói, Szopók und Mecsekpölcse (im Komitee Baranya) — Földtani Közöny LIII. 1923. pp. 59–66., 136–138.
5. Adatok az Ipolyvölgy vidékének geológiájához — Beiträge zur Geologie der Gegend des Eipeltales — Földtani Közöny LIV. 1924. pp. 71–77., 185–187.
6. Zebegény és Nagymaros környékének felsőmediterrán rétegei — Annales Mus. Nat. Hung. XXI. 1924. pp. 87–93.
7. Újabb adatok Fót alsómediterrán faunájához — Neuere Daten zur untermediterranen Fauna von Fót — Földtani Közöny LV. 1925. pp. 212–217., 367–369.
8. A báni hegység mediterrán rétegei — Die Mediterranschichten des Bänder Gebirges — Földtani Közöny LVI. 1926. pp. 118–122., 242.
9. A Mecsek hegység mediterrán rétegei — Math. Természettud. Értesítő XLIII. 1926. pp. 176–181.
10. Das Koizän von Währden — Jahrb. d. Preuss. Geol. Landesanst. Bd. XLVIII. 1927. pp. 123–126.
11. Über geologische Faziesstudien — Forschungsarbeiten der Mitglieder des Ung. Inst. und des Coll. Hung. in Berlin. Berlin, 1927. pp. 1–11.
12. Eine neue Fundstätte des Obermediterrans in Budapest und eine neue Pecten-Form — Centralblatt f. Min. Abt. B. No. 8. 1927. pp. 340–343.
13. Geologische Fazieskunde — M. Kir. Földtani Intézet Évkönyve T. XXVIII. fasc. 2. 1928. pp. 73–272.
14. Das Mediterraan des Mecsek-Gebirges in Südungarn — Geol. Pal. Abhandlungen, N. F. B. 15. Heft 5, Jena, 1928. 60 p.
15. A bujái lajtameszek — Über die Leithakalke von Buják (im Komitee Nógrád) — Földtani Közöny LVIII. 1928. pp. 65–69., 201–205.
16. Szikszó és környéke — Die Umgebung von Szikszó — M. Kir. Földtani Int. Évi Jel. 1933–35. 2. pp. 505–510.
17. Megjegyzések a mecseki mediterránról — Über das Mediterraan des Mecsekgebirges — Földtani Közöny LXVI. 1936. pp. 157–160.
18. Die pannonische Molluskenfauna der Tiefbohrung von Magyarszentmiklós — Annales Hist. Nat. Mus. Hung. XXXIII. Pars Min. Geol. et Pal. 1940. pp. 81–86.
19. Hozzászólás a pannóniai rétegek szintezéséhez — Beszámoló a M. Kir. Földtani Int. vitauléseinek munkálatairól 1940. pp. 53–60.
20. Az északkeleti Cserhát mediterrán fáciesei — Eötvös füzetek. A szövetségi évk. IV. évf. függelék, 1940. pp. 1–34.
21. A Melanopsisok változékonysága — Über die Variabilität der Melanopsis-Arten — Földtani Közöny LXXI. 1941. pp. 135–146., 163–170.
22. A dunántúli pannon szintézese — Horizontierung des transdanubischen Pannons — Földtani Közöny LXXI. 1941. pp. 220–235., 306–308.
23. Öslényntani adatok a Villány-hegység mezozoikumából — Paläontologische Daten aus dem Mesozoikum des Villány-er Gebirges — Annales Mus. Nat. Hung. XXXIV. 1941. Pars Min., Geol. et Palaeont. pp. 97–104.
24. Pannóniai fauna Darnáról és Tatarosról — Beszámoló a M. Kir. Földtani Int. vitauléseinek munkálatairól 1941. 5. szakülés, pp. 192–199.
25. Hozzászólás a magyar medencarendszer neogénjére vonatkozó rétegtani nevek egységesítéséhez — Beszámoló a M. Kir. Földtani Int. vitauléseinek munkálatairól 1942. 4. füzet, pp. 23–49. Ehhez kapcsolódóan: Április 16-án tartott előadásához további hozzászólások — Besz. 1942. 6. füzet, pp. 38–43.
26. Adatok a dunántúli neogén tektonikájához — Angaben zur Tektonik des transdanubischen Neogens — Földtani Közöny LXXII. 1942. pp. 40–52., 119–121.
27. Adatok Baranya geológiájához — Angaben zur Geologie des Baranyaer Komitates — Földtani Közöny LXXII. 1942. pp. 181–192., 270–271.
28. A magyarországi pannonikum párhuzamosítása délkeleteurópai üledékekkel — Versuch einer Parallelisierung des Pannons mit den südosteuropäischen Bildungen — Földtani Közöny LXXII. 1942. pp. 233–236., 301–308.
29. A Dunántúli Középső részének pannon-korú rétegei — Das Pannon des mittleren Westungarns — Annales Mus. Nat. Hung. XXXV. 1942. Pars Min., Geol. et Pal. pp. 1–102.
30. Viviparusok változékonysága — Math. Természettud. Ért. LXI. pars I. 1942. pp. 416–427.
31. Viviparusok a Dunántúli középső részének pannóniai kori rétegeiből — Viviparen aus dem Pannon Mittel-Transdanubiens — M. Kir. Földtani Int. Évkönyve XXXVI. 1. fasc. 1942. pp. 3–53., 54–63.
32. Adatok a Vend-vidék és Zala geológiájához — Angaben zur Geologie des windischen Gebietes und des Zalaer Komitates — Földtani Közöny LXXIII. 1943. pp. 38–54., 200–202.
33. Mediterrán kővületek Baranyából és Várpalotáról — Über des Mediterraan von Pécsvárad, Püspökhat és Várpalota — Földtani Közöny LXXIII. 1943. pp. 135–150., 228–232.
34. Földtani adatok a Muraközéből — Geological data from Muraköz (Medjimurje) — Földtani Közöny LXXIII. 1943. pp. 648–651., 687–688.
35. STRAUSS L. — SZALAI T. Várpalotai felsőmediterrán kagylók — Beszámoló a M. Kir. Földtani Int. vitauléseinek munkálatairól V. k. 4. f. 1943. pp. 112–116.
36. Cerithium-tanulmányok — Cerithien-Studien — Math. Termutt. Ért. LXIII. 1944. pp. 59–73.
37. Hozzászólás a micocén és pliocén szintezés és fácies kutatás kérdéseire, BARRO Lajos: Horodalmás és Székelyudvarhely környékének földtani viszonyai c. előadásához — Beszámoló a M. Kir. Földtani Int. vitauléseinek munkálatairól VI. k. 2. f. 1944. pp. 94–100.
38. A wetzelsdorfi felsőmediterrán fauna — The Upper Miocene (Mediterranean) fauna of Wetzelsdorf, Styria — Földtani Közöny LXXV–LXXVI. 1945–46. pp. 23–30., 30–32.
39. BARANYAS K. — STRAUSS L. A délnyugati-dunántúli pannonikum — Pannonian in SW Transdanubia — 1947. pp. 18–188. (A jelentős szintézis munká megjelent, a MAORT per miatt betiltották. A dolgozat a nyomdában közvetlenül a megjelenés előtti állapotban volt, amikor néhány példányt elvittek onnan. Ezek a Földtani Intézet szakkönyvtárában szabályszerűen leltározottan mindmáig hozzáférhetők, folyamatosan használatban is voltak. A budapesti Tudományegyetemi Földtani Intézet kiadványában, a Földtani Szemleiben (Új folyam., 2. füzet, 1949.) jelentet meg. A dolgozat csaknem eredeti formájában a Földtani Közöny 119. évfolyamában végül mégis megjelent.)
40. Cerithium-tanulmányok — Cerithien-Studien — Földtani Közöny LXXVIII. 1948. pp. 59–72., 72–73.
41. Quadrinomial nomenclature — Internat. Geol. Congress, Report 18. sess. pt. 15. London, 1948.
42. A Dunántúli DNY-i részének kavics-képződményei — Gravels of SW Transdanubia — Földtani Közöny LXXIX. 1949. pp. 8–68.

43. Az üledékképződés ütemessége — Rhythm in sedimentation — Földtani Közönlöny LXXIX. 1949. pp. 407—420., 486.
44. Öslényntani meghatározások értékelölése — Let us mark the reliability of paleontological determinations — Földtani Közönlöny LXXX. 1950. pp. 184—188.
45. Öslényntani adatok Baranyából — Deux faunes miocènes de la montagne Mecsek, Hongrie — Földtani Közönlöny LXXX. 1950. pp. 238—246.
46. Miocén-képzödmények a DNY-dunántúli fúráásokban — Miocene in the SW Transdanubian boreholes — Földtani Közönlöny LXXX. 1950. pp. 147—258.
47. Öslényntani adatok a Kisalföld D-i részéből — Palaeontologische Daten aus dem Südbucht der Kleinen Ungarischen Tiefebene — Földtani Közönlöny LXXXI. 1951. pp. 186—193.
48. Földtani vizsgálatok Kisbér és Tata környékén — Geologische Beobachtungen in der Umgebung von Kisbér und Tata (Transdanubien) — Földtani Közönlöny LXXXI. 1951. pp. 284—292.
49. Földtani térképek színfoltjainak számozása — Numérotage des couleurs des cartes géologiques — Földtani Közönlöny LXXXII. 1952. pp. 85—86.
50. Kavicsstanulmányok a Dunántúli középső részéből — Schotterstudien aus Mitteltransdanubien — Földtani Közönlöny LXXXII. 1952. pp. 119—136.
51. A Dunántúli délkeleti részének földtani felépítése — Földtaji Értesítö I. évf. 2. füzet, 1952. pp. 219—236.
52. Felső-pannoniai ösmaradványok Galgamácsáról — Oberpannonfauna von Galgamácsa — Földtani Közönlöny LXXXII. 1952. pp. 284—288.
53. Felső-pannoniai ösmaradványok Pécs környékéről — Oberpannonversteinerungen aus der Umgebung von Fünfkirchen — Földtani Közönlöny LXXXIII. 1953. pp. 163—165.
54. Neogén faciesvizsgálatok szerepe az ásványolajkutatóban — La rôle de l'étude des faciès du Neogène dans la prospection de l'huile minérale — Földtani Közönlöny LXXXIII. 1953. pp. 287—290.
55. RAKUSZ Gy.—STRAUSZ L.: A Villányi-hegység földtana — La géologie de la Montagne de Villány — M. Áll. Földtani Int. Évkönyve XLII. t. 2. fasc. 1953. pp. 1—37.
56. Folyóvízi durva törmelékös kőzetek — Roches détritiques fluviales — Földtani Közönlöny LXXXIV. 1954. pp. 131—137.
57. A Magyar Medence miocén rétegeinek beosztása — Einteilung der ungarischen Miozänschichten — Földtani Közönlöny LXXXIV. 1954. pp. 297—307.
58. Várpalotai felső-mediterrán csigák — Les Gastropodes du méditerranéen supérieur (Tortonien) de Várpalota — Geol. Hungarica ser. Palaeont., fasc. 25. 1954. pp. 85—129.
59. Adatok a várpalotai miocén faunához — Zur Fauna des Mitteliozäns von Várpalota — Földtani Közönlöny LXXXV. 1955. pp. 198—210.
60. Szarmata fauna a karádi mélyfúrából — Sarmatische Fauna in der Tiefbohrung von Karád (Ungarn, Kom. Somogy) — Földtani Közönlöny LXXXV. 1955. pp. 381—385.
61. *Cerithium*-félék a Dunántúli középső-miocén rétegeiből — Mitteliozäne Cerithien Transdanubiens — A M. Áll. Földtani Int. Évkönyve vol. LIII. fasc. 1. 1955. pp. 1—121., 122—271.
62. Határozó a mélyfúrásból előkerülő neogén molluskákhoz. Közreadja a Kőolajbányászati Tudományos Laboratórium. Budapest, 1955. 20 p.
63. Adatok felsőoligocén *Cerithium*-félék változékonyságához — Sur les Cerithidae de l'Oligocène supérieur — Földtani Közönlöny LXXXVI. 1956. pp. 274—283.
64. La représentation de la sédimentation, du faciès bathymétrique et du mouvement tectonique sur la même coupe — Acta Geol. Tom. IV. fasc. 2. Budapest, 1956. pp. 143—156.
65. *Ungula caprae*-szint DNY-dunántúli fúrában — *Congerina unguia caprae*-Horizont in einer Bohrung im südwestlichen Transdanubien — Földtani Közönlöny LXXXVIII. 1958. pp. 237—239.
66. Új nevek és új alakok a miocén puhatestűek közt — Neue Namen und neue Formen unter den miozänen Mollusken — Földtani Közönlöny LXXXIX. 1959. pp. 148—154. — Nomina nova und neue Formen unter den miozänen Mollusken. pp. 321—325.
67. Über Gastropoden-Gehäuseschnitte — Acta Geol. Tom. VI. fasc. 1—2. Budapest, 1959. pp. 209—229.
68. Új nevek és új alakok a miocén puhatestűek közt — Neue Namen und neue Formen unter den Miozänmollusken — Földtani Közönlöny XC. 1960. pp. 348—354.
69. *Caecum (Prolongicaecum) prolongatum* n. sp. n. sp. (Gastropoda) a Gánt-környéki eocénből — Über *Caecum (Prolongicaecum) prolongatum* n. sp. n. sp. aus dem Eozän der Umgebung von Gánt in Ungarn — M. Áll. Földtani Int. Évi Jel. 1961-ról, Budapest, 1964. pp. 259—262.
70. Magyarországi miocén-mediterrán csigák határozója. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1962. 212 p.
71. A gánti eocén fauna ökológiai viszonyai — Über die paläoökologischen Verhältnisse der Eozänfauna von Gánt — Földtani Közönlöny XCII. 1962. pp. 308—318.
72. Csigák rétegtani megoszlása a magyarországi eocénben — Über die stratigraphische Verteilung der Gastropoden im Eozän Ungarns — Földtani Közönlöny XCIII. 1963. pp. 849—855.
73. Die miozän-mediterranen Gastropoden Ungarns. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1966. 693 p.
74. Dudari eocén csigák — Die Eozängastropoden von Dudar in Ungarn — Geologica Hung. ser. Palaeont., fasc. 33. Budapest, 1966. 199 p.
75. KERTAI Gy.—ALPÖLDI L.—BÖJÖRÖSI VARRÓR K.—CSÍKY G.—DANK V.—STRAUSZ L.—SZÉLES M.: Geology of the Pannonic (Oil- and hydrogeology of the basin fillings) — Internat. Geol. Congress XXIIIrd Session, Prague 1962. Hungarian Academy of Sciences, Budapest, 1968. 58 p.
76. Aprótermetű puhatestűek a dudari eocénből. I. — Über Kleinmollusken aus dem Mittel-Eozän von Dudar I. — Földtani Közönlöny XCIX. 1969. pp. 147—154.
77. Aprótermetű puhatestűek a dudari eocénből. II. — Über Kleinmollusken aus dem Eozän Dudar II. — Földtani Közönlöny 100. 1970. pp. 66—76.
78. Felsőpannoniai *Limnocardium*-zárak fejlődése — Die Entwicklung einiger *Limnocardium*-Schlösser aus dem Oberpannon Ungarns — Földtani Közönlöny 100. 1970. pp. 121—131.
79. Aprótermetű puhatestűek a dudari eocénből. III. — Über Kleinmollusken aus dem Mittel-Eozän von Dudar III. — Földtani Közönlöny 100. 1970. pp. 354—359.
80. A pannóniai emelet (pliocén) — Über die pannonische Stufe (Pliozän) — Földtani Közönlöny 101. pp. 1971. 114—119.
81. Felsőpannon ösmaradványok Siófokról — Földtani Közönlöny 101. 1971. p. 430.
82. Neszmélyi eocén puhatestűek — Die Eozänmollusken von Neszmély (Ungarn) — Geologica Hung. ser. Palaeont., fasc. 38. Budapest, 1974. 157 p.
83. BARNABÁS K.—STRAUSZ L.: A délnyugat-dunántúli pannónikum — Pannonia in SW Transdanubia — Földtani Közönlöny 119. 1989. pp. 205—322.